

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
TIMOFTI Vladimir
ALERGUȘ Constantin
TOMA Nadejda

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Gușanu Serghei, prin care se solicită deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Gușanu Serghei Victor, *născut la 30 ianuarie 1990, originar și domiciliat în or. Leova, str. M. Eminescu nr. 42/2.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.07.2014 – 13.05.2015;

Instanța de apel: 24.06.2015 – 09.12.2015;

Instanța de recurs: 22.02.2016 – 17.05.2016.

Colegiul penal lărgit asupra recursului

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 mai 2015, procesul penal privind învinuirea lui Gușanu S. în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost încetat pe motivul împăcării părților.

1.1. În prima instanță cauza a fost examinată în procedură simplificată potrivit prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală.

2. De către organul de urmărire penală, Gușanu S. a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Gușanu S. la 14.05.2014 în jurul orelor 19:00, aflându-se în incinta unui bar din apropierea Gării Auto Chișinău, amplasată în str. Mitropolit Varlaam 54, mun. Chișinău, intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul de a apela serviciul „902” pentru a comunica poliției adresa localului în care se aflau, a obținut prin înșelăciune de la cet. Braga I. telefonul mobil de model „Nokia 500” după care, profitând de faptul că, partea vătămată era implicat în conflict cu o persoană terță, a părăsit locul săvârșirii infracțiunii cu bunul sustras. Prin acțiunile sale, inculpatul i-a cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile, în mărime de 3 200 lei.

Prima instanță a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, furtul, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 4 ani și 8 luni, cu aplicarea prevederilor art. 34 alin. (2) lit. b), 89 Cod penal, cu executare în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului, procurorul a invocat faptul că prima instanță nu a făcut analiza obiectivă a tuturor probelor anexate la dosar, punând la baza condamnării doar probele oportune pentru concluzia exprimată în sentință, dând o apreciere juridică greșită a acțiunilor inculpatului, ca urmare reîncadrând incorect acțiunile ultimului din art. 187 alin. (2), lit. f) Cod Penal în art. 186 alin. (2), lit. d) Cod Penal.

La adoptarea sentinței, prima instanță a ignorat să se expună asupra tuturor probelor administrate în cadrul urmăririi penale și anume asupra declarațiilor martorului Moesei V..

Mai mult ca atât, veridicitatea declarațiilor martorului Moesei V. a fost confirmată prin declarațiile colaboratorilor de poliție Antoci V. și Suhari S., care au fost audiați în cadrul urmăririi penale și au depus declarații analogice, precum că persoana care a sustras telefonul, văzînd că este urmărită după ce a ieșit din localul unde a avut loc sustragerea, a întreprins acțiuni în vederea părăsirii locului comiterii infracțiunii, însă a fost reținută în scurt timp.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 09 decembrie 2015, apelul declarat a fost admis, sentința a fost casată total, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia Gușanu S. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, la 4 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

5. Verificînd probele administrate pe cauza penală dată, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de recurs a ajuns la concluzia că prima instanță incorect a recalificat acțiunile inculpatului, constatînd că acuzarea corect a încadrat juridic acțiunile acestuia, respectiv urmează ca acțiunile inculpatului Gușanu S. să fie reîncadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, jaful, adică *sustragere deschisă a bunurilor altor persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

Prevederile pct. 30 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 13 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, stipulează că în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364/1 Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decît cea din rechizitoriu și reținută de către prima instanță. În cazul în care prima instanță, pronunțînd sentința în procedura simplificată, reține o altă situație și/sau o altă încadrare juridică decît cea constatată (stabilită) în rechizitoriu, instanța de apel din oficiu, conducîndu-se de prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărîre, prin care constată situația de fapt și încadrează această faptă așa cum au fost formulate în rechizitoriu și stabilește o pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

Conducîndu-se de prevederile menționate supra, instanța de apel a reținut situația de fapt și încadrarea juridică expusă în rechizitoriu, întocmit în privința lui Gușanu S., menționînd că organul de urmărire penală corect a încadrat acțiunile acestuia în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la 14.05.2014 în jurul orelor 19:00, inculpatul Gușanu S., aflîndu-se în incinta unui bar din apropierea Gării Auto Chișinău, amplasată în str. Mitropolit Varlaam 54, mun. Chișinău, intenționat, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul de a apela serviciul „902” pentru a comunica poliției adresa localului în care se aflau, a obținut prin înșelăciune de la cet. Braga I. telefonul mobil de model „Nokia 500” după care, profitînd de faptul că, partea vătămată era implicat în conflict cu o persoană terță, a părăsit locul săvîrșirii infracțiunii cu bunul sustras. Prin acțiunile sale, inculpatul i-a cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile, în mărime de 3 200 lei.

Instanța de apel a considerat că concluziile prime instanțe privind recalificarea acțiunilor inculpatului din „jaf” în „furt” nu sunt corecte, și totodată incorect a constatat că partea vătămată nu a înțeles intenția inculpatului de a sustrage telefonul mobil, fiind

camuflată prin pretextul de a efectua un apel telefonic și nici nu a observat plecarea lui cu bunul sustras.

În continuare, instanța de apel a apreciat ca fiind pertinente și concludente declarațiile părții vătămate în coroborare cu declarațiile martorilor Moesei V., Antoci V. și Suhari S., care au confirmat faptul că, inculpatul când a observat că a fost văzut de către alte persoane, s-a grăbit să părăsească localul, după care a fugit de la locul săvârșirii infracțiunii, însă colaboratorii de poliție l-au găsit și l-au reținut.

Reieșind din materialele dosarului, instanța de apel a constatat că în fapta săvârșită de către inculpat se conține și agravanta prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, adică cu cauzarea de daune în proporții considerabile, evaluate prin prisma art. 126 Cod penal.

Așadar, instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal a fost dovedită pe deplin, drept urmare a ajuns la concluzia de a adopta o decizie de condamnare în baza normei incriminate.

La stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de prevederile 75-77 Cod penal, aplicându-i o pedeapsă echitabilă, capabilă de a contribui la realizarea scopului pedepsei prevăzut la art. 61 Cod penal și restabilirea echității sociale.

Totodată, instanța de apel reținut că la etapa judecării cauzei în prima instanță, aceasta a fost examinată în procedură simplificată, pe baza probelor administrate la etapa urmăririi penale, care potrivit prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod penal, duce la reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege sancțiunea normei penale incriminate inculpatului din partea specială a Codului penal.

De asemenea, instanța de apel a reținut în sarcina inculpatului și faptul că el a săvârșit infracțiunea fiind în stare de recidivă, așadar instanța la stabilirea pedepsei a dat deplină eficiență și prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, care prevede mărimea pedepsei stabilite în cazul în care inculpatul se află în stare de recidivă.

Prin urmare, ținând cont de prevederile legale menționate anterior, instanța de apel a stabilit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni, cu executarea în penitenciar de tip închis.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Bodean I. a atacat-o cu recurs ordinar în numele inculpatului Gușanu S., prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a sentinței adoptată de către prima instanță, prin care procesul penal a fost încetat pe motivul împăcării părților.

În motivare recursului, apărătorul indică următoarele argumente:

- Instanța de apel eronat a concluzionat că prima instanță a incorect a recalificat acțiunile inculpatului Gușanu S. în art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, deoarece la caz nu s-a constatat faptul că persoanele din jur au înțeles caracterul infracțional al acțiunilor inculpatului, ultimul declarând contrariul, că a profitat de faptul că restul persoanelor erau

antrenați într-un conflict și solicitând telefonul de la partea vătămată sub pretextul de a face un apel telefonic, a încercat să părăsească locul infracțiunii fără ca să fie observat de cineva.

- Prima instanța a judecat cauza în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, instanța de apel conducându-se de explicațiile din pct. 30 a Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 13 din 16.12.2013 „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești*”, a reținut situația de fapt și încadrarea juridică stabilită prin rechizitoriu în privința inculpatului Gușanu S., în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, constatînd că acuzarea de stat a calificat corect acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile inculpatului, care relevă o altă situație de fapt, și anume inculpatul nu a recunoscut faptul că a sustras telefonul în mod deschis, dar anume că a ascuns acest fapt și a evitat ca cineva să afle, drept urmare a părăsit repede locul săvîrșirii infracțiunii.

Așadar, se ajunge la concluzia că instanța de apel, constatînd o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decît cea stabilită de prima instanță, în condițiile în care inculpatul nu a recunoscut pe deplin savîrșirea faptei în circumstanțele indicate în rechizitoriu, urma să efectueze rejudecarea cauzei penale în procedură generală, după regulile prevăzute pentru prima instanță.

În drept, recurentul își întemeiază recursului pe temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

7. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționînd că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, cu menținerea hotărîrii contestate, deoarece motivele invocate nu sunt aplicabile din punct de vedere a erorii de drept, prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală.

8. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată, din următoarele motive.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărîrii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cazurile stipulate în articolul dat.

Din conținutul recursului declarat, se conchide că recurentul invocă drept temei de casare pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Reișind din materialele dosarului, Colegiul penal constată că în prima instanță și în instanța de apel, cauza penală dată a fost examinată în baza prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală.

Așadar, conform art. 364/1 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate dispune judecarea cauzei în procedură simplificată, dacă pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul declară, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea **faptelor indicate în rechizitoriu** și solicită ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În cazul dat, Colegiul penal verificînd materialele dosarului atestă că nici prima instanță și nici instanța de apel nu au reținut întocmai în privința inculpatului fapta de învinuire expusă în rechizitoriu.

Tot aici, se indică că înainte de a admite judecarea cauzei în procedură simplificată instanțele erau obligate să se ghideze de cerințele formulate la pct. 17 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 CPP de către instanțele judecătorești”, unde se menționează că:

„Pînă la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ CPP, judecătorul la fel este obligat să verifice dacă:

- *rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art. 296 CPP;*
- *actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art.251 alin.(2) CPP;*
- *în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor;*
- *nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană (de pildă, se reține utilizarea torturii sau a tratamentelor inumane sau degradante pe parcursul audierilor);*
- ***fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal.***

Prin urmare, instanța de apel corect a remarcat faptul că prima instanță deși a examinat cauza în procedură simplificată, a concluzionat greșit că acțiunile inculpatului Gușanu S. incorect au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 187

alin. (2) lit. f) Cod penal, reîncadrându-le în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, constatînd o altă stare de fapt decît cea reținută în rechizitoriu.

În continuare, instanța de apel conducîndu-se de prevederile pct. 30 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 13 din 16.12.2013, „*Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești*”, care stipulează că în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364/1 Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decît cea din rechizitoriu și reținută de către prima instanță. În cazul în care prima instanță, pronunțînd sentința în procedura simplificată, reține o altă situație și/sau o altă încadrare juridică decît cea constatată (stabilită) în rechizitoriu, instanța de apel din oficiu, conducîndu-se de prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărîre, **prin care constată situația de fapt și încadrează această faptă așa cum au fost formulate în rechizitoriu** și stabilește o pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de apel a reținut situația de fapt și încadrarea juridică expusă în rechizitoriu în privința inculpatului Gușanu S., menționînd că organul de urmărire penală corect a calificat acțiunile ultimului în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Însă, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate comite o eroare, constatînd starea de fapt expusă în sentința primei instanțe, și nu cea reținută prin rechizitoriu, prin ce a încălcat prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, care indică expres că instanțele de judecată, în cazul în care admit cererea inculpatului de a judeca cauza în procedură simplificată, preiau întocmai starea de fapt incriminată inculpatului **prin rechizitoriu**.

În contextul dat, Colegiul penal remarcă că instanța de apel în partea descriptivă a constatat că: „*la 14.05.2014 în jurul orelor 19:00, inculpatul Gușanu S., aflîndu-se în incinta unui bar din apropierea Gării Auto Chișinău, amplasată în str. Mitropolit Varlaam 54, mun. Chișinău, intenționat, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul de a apela serviciul „902” pentru a comunica poliției adresa localului în care se aflau, a obținut prin înșelăciune de la cet. Braga I. telefonul mobil de model „Nokia 500” după care, profitînd de faptul că, partea vătămată era implicat în conflict cu o persoană terță, a părăsit locul săvîrșirii infracțiunii cu bunul sustras. Prin acțiunile sale, inculpatul i-a cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile, în mărime de 3 200 lei.*”

Însă în rechizitoriu, inculpatul este învinuit de săvîrșirea infracțiunii în următoarele circumstanțe de fapt: „*la 14.05.2014 în jurul orelor 19:00, inculpatul*

Gușanu S., aflându-se în incinta unui bar din apropierea Gării Auto Chișinău, amplasată în str. Mitropolit Varlaam 54, mun. Chișinău, intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul efectuării unui apel, telefonul mobil de model „Nokia500” în valoare de 3200 lei a părții vătămate Braga I., care era implicat într-un conflict cu alte persoane necunoscute. Ulterior, avînd scopul de a însuși telefonul mobil menționat, conștientizînd ilegalitatea acțiunilor sale care au căpătat un caracter deschis a continuat trecerea ilegală a telefonului mobil de model „Nokia500” a părții vătămate în folosul său și a părăsit locul comiterii infracțiunii, în rezultatul cărui fapt părții vătămate Braga I. i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile în valoare 3200 lei.

Totodată, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor pct.22.2 din Hotărîrea plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, în partea descriptivă a deciziei, în cazul dat instanța de apel urma să constate fapta prejudiciabilă exact cum a fost stabilită în rechizitoriu.

Tot aici, se indică că partea descriptivă a deciziei instanței de apel trebuie să corespundă cerințelor stipulate la art. 394 Cod de procedură penală, iar pct. 1) din alin. (1) al articolul dat prevede că, partea descriptivă a hotărîrii trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

De asemenea, instanța de recurs a reținut faptul că la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 82 Cod penal, însă nu a motivat în nici un fel corectitudinea și necesitatea aplicării acestora.

În concluzie, Colegiul penal menționează că este în imposibilitate de a interveni în cauza dată pentru a corecta eroarea admisă de instanțele de fond, prin urmare consideră că este necesar de a admite prezentul recurs, cu casarea deciziei contestate și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 394 Cod de procedură penală și de explicațiile expuse în pct. 22.2 din Hotărîrea plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, apreciate în coroborare cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, potrivit cărora decizia instanței de apel trebuie să corespundă prevederilor legale menționate supra, și anume în partea descriptivă instanța de apel trebuie să constate fapta de care se face vinovat inculpatul, întocmai ca cea reținută în rechizitoriu, dacă ajunge la concluzia că în cauza dată acțiunile inculpatului Gușanu S. urmează a fi încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Totodată, se va ține cont și de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, astfel încât hotărîrea adoptată să fie una legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Gușanu Serghei Victor**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 17 iunie 2016.

Președinte

Judecători

URSACHE Petru

NICOLAEV Ghenadie

TIMOFTI Vladimir

ALERGUȘ Constantin

TOMA Nadejda